

Ordkista, del 1.

Dag 5

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

OPPVARMING: MAGISKE ØRER

Dette skal skje:	Alle går i rommet, lytter til instruksjoner, øver på å være detektiver.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	Alle går i rommet, lytter til instruksjoner, øver på å være detektiver.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Alle finner seg en plass i rommet der det ikke er noen andre. Forklar at de straks skal begynne å gå, og at de må lytte mens de går, fordi du vil gi instruksjoner underveis. «Sett i gang å gå».
2. Fokuser på at de går hver for seg, med plass rundt seg, fyller ledige tomrom i rommet, slapper av i skuldre, slipper ned hender, ser framover. Smiler til hverandre.
3. Deretter: Be dem stoppe når du sier stopp, og gå når du sier gå. Forsøk noen ganger. Få alle til å stoppe og starte på likt, reagere raskt.
4. Spør: Hvordan kan man gå på ulike måter? La dem tenke litt og komme med forslag. Prøv ut forslag fra elevene i fellesskap. Eksperimenter med ulikt tempo, lett-tungt osv. Varier med stopp og gå.
5. Spør: Hva er en detektiv? Hvordan beveger en detektiv seg? La elevene komme med forslag og prøve ut selv. Koble til lytting, og bruk av andre sanser. Evt: Si stopp, og la enkelte elever fortsette å være detektiver så de andre ser, for inspirasjon.
6. Overgang til hovedaktivitet: Ved stopp: Fortell elevene at de nå skal være detektiver, og fortsette å bruke de magiske ørene, men nå også koble på øynene og de andre sansene, og lete ikke bare etter lyder, men også etter spor og ord!

TIPS: TIL HVORDAN GJØRE DET SELVSAGT FOR ALLE Å DELTA

Alle voksne, unntatt den som gir instruksjonene, er med på øvelsen sammen med elevene. Ingen står og ser på.

REFLEKSJON: INTERVJU + HÅNDRYKK I SIRKEL

Dette skal skje:	Intervjue hverandre to og to om to ting fra økta. Huske den andres svar. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk sendes gjennom sirkelen.
Du trenger:	Lydfangerbøkene og blyant/penn.
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Oppfordre elevene til å «spille ut» intervju-situasjonen som detektiver i avhør når de gjennomfører oppgaven. Evt. notere (stikkord fra) svarene i detektivbøkene.
2. Be elevene om spørsmål som kan stilles fra dagen i dag. Bli enige om 2 spørsmål, før parene går sammen.
3. I par: Den ene i paret skal intervju den andre: Stille to spørsmål, deretter bytte. Notere ord fra svarene i lydfangerbøkene, som hjelp til å huske den andres svar.
4. I ring: Alle holder hender. Noen (de som ønsker) forteller hva partnerne sa i intervju. En voksen sender flere håndtrykk rundt i ringen, begge veier. Når de har kommet tilbake avsluttes økta med en hyggelig kommentar om noe som gikk bra i dagens økt.

TIPS: TIL Å FÅ EN ROLIG, BEHAGELIG ATMOSFÆRE I SISTE DEL AV REFLEKSJON

Knappenåla: Når sirkelen er etablert, be alle åpne de magiske ørene og lytte sammen, og slipp en knappenål i gulvet. Når alle hører den falle (krever ro) går man over til å høre svar fra intervjuene.

Hviskende instruktør: Snakke veldig lavt, nesten hviskende i sirkelen (krever ro og fokus).

NOTATER

Ordkista, del 1.

Dag 5

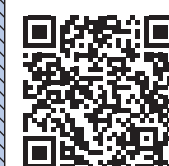
TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

HOVEDAKTIVITET: DETEKTIVORDJAKT

Dette skal skje:	Elevene er detektiver, og blir i grupper med en voksen til et rom elevene normalt ikke har tilgang til. Her samler gruppene inn ord som de skriver ned i detektivboka si.
Du trenger:	<ul style="list-style-type: none">• Lydfangerbøker, forstørrelsesglass og penner/blyanter til hver elev.
Forbered i forkant:	<ul style="list-style-type: none">• Finne flere rom der elevene normalt ikke har tilgang, omkring på skolen. Forslag: Skolekjøkken, lærerrom, lager på loft/kjeller, sløydsal.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Klasserom + flere spennende rom på skolen der elevene normalt ikke har tilgang.

VEILEDNING:

1. Samtalen begynner i overgangen fra oppvarmingen: Vise til at elevene har blitt veldig gode til å lytte og samle lyder. Men at en ordkiste trenger mer enn lydord, og at vi nå er klare til neste steg, som allslags-ord-detektiver! Vi skal fortsatt lytte, men også se etter ord og alle slags ting og spør vi vil skrive ned. Det skal jo bli en ordkiste med alle slags ord fra livene våre! Og nå trenger vi litt ekte detektivutstyr: De få utdelt detektivutstyr: Forstørrelsesglass. I tillegg får de lydfangerbøker og blyant/penn.
2. Spør: Hva slags ord kan vi samle fra oppvarmingen? (Noe de tenkte på, noe de lekte, noe noen sa). Hør innspill. Til alle: Skriv ned ett valgfritt ord fra oppvarmingen. Sikre at alle forstår. Hjelp ved behov.
3. Instruksjer: Dele i grupper etter antall voksne tilgjengelig. Dere på gruppa er et detektivlag, og skal samarbeide om å finne ord. Bruk alle sansene deres, hør etter ord, se etter ord (med øynene og med forstørrelsesglass) lukt etter ord, kjenn etter ord. Alle skal samle minst 5 ord hver. Hvor mange ord blir det til sammen i deres gruppe?
4. Hver voksen tar med seg en gruppe, og finner et spennende rom de etablerer seg i. De på gruppa kan hjelpe hverandre å finne ord. Minn om: Dersom de ikke vet hvordan ordene høres ut, eller hvordan de skrives, gjør det ikke noe. De prøver – og de kan be om hjelp – det er den eneste måten å bli bedre ord-detektiver på.
5. Etter ca 30 minutter og alle har funnet fem (eller annet avtalt antall) ord hver: Retur til klasserommet.

TIPS:

Ha gruppene klare på forhånd: Fordel etter antall voksne tilgjengelig. Hver voksen tar med seg en gruppe. Sørg for at det er noen lese-/skriveinteresserte i hver gruppe.

Den voksne i bakgrunnen: Den voksne holder seg mest i bakgrunnen når elevene kommer til rommet. Hjelp dersom det er vanskelig å finne ord: Hva ser du i rommet? Hva er så lite at du bare ser det gjennom forstørrelsesglasset? Hva hører du? Lukter du? Hva er mysisk? Hva ville en detektiv sett etter? Hva liker du? Hjelp evt. med bokstavlyder dersom skrivingen stopper helt opp, men ikke korriger rettskriving.

NOTATER